

Handläggare
Exploateringskontoret
Christina Winberg
Stora projekt
Telefon: 08-508 262 66

Till
Exploateringsnämnden
2017-06-08
Trafiknämnden
2017-06-15

Trafikkontoret
Jan-Åke Wård
Anläggning
Telefon: 08-508 278 52

Getingmidjan mellan Stockholm central och Stockholm södra. Genomförandeavtal

Förslag till beslut

1. Exploateringsnämnden och trafiknämnden godkänner var och en för sig genomförandeavtal för Getingmidjan enligt vad som följer av bilaga 1.
2. Exploaterings- och trafiknämnden ger kontoren i uppdrag att teckna erforderliga avtal.
3. Exploaterings- och trafiknämnden förklarar ärendet omedelbart justerat.

Håkan Falk
Förvaltningschef
Exploateringskontoret

Jonas Eliasson
Förvaltningschef
Trafikkontoret

Sammanfattning

Järnvägen mellan Stockholms Central och Stockholm södra, den så kallade Getingmidjan, har nått sin tekniska livslängd och har ett omfattande akut renoveringsbehov. Trafikverkets reinvestering av järnvägsträckan kallas Projekt Getingmidjan, nedan kallad Getingmidjan och syftar till att upprätthålla anläggningens funktion och återskapa dess standard.

Exploateringskontoret
Stora projekt

Fleminggatan 4
Box 8189
104 20 Stockholm
Telefon 08-508 262 66
Växel 08-508 276 00
Fax 08-508 262 62
christina.winberg@stockholm.se
exploateringskontoret@stockholm.se
Org nr 212000-0142
stockholm.se

Inför de av Trafikverket planerade reinvesteringsarbetena av järnvägen har ett genomförandeavtal (bilaga 1) upprättats mellan Trafikverket och Stockholms stad. Avtalet reglerar ansvar och kostnader som uppkommer med anledning av Getingmidjan och som berör stadens mark, anläggningar och/eller pågående eller planerade projekt, trafikanter och medborgare.

Bakgrund

Järnvägen mellan Stockholms Central och Stockholms södra, den så kallade Getingmidjan, är en två kilometer lång sträcka som utgörs av två järnvägsspår. Anläggningen har nått sin tekniska livslängd och har ett omfattande renoveringsbehov. Trafikverket har tagit beslut om en reinvestering av sträckan som syftar till att upprätthålla anläggningens funktion och återskapa dess standard. Sträckan är det mest trafikerade spårsnittet i Sverige med ca 600 tåg/dygn.

I de centrala delarna av Stockholm pågår och planeras för ett flertal stora byggprojekt. Utöver stadens egna arbeten planerar Stockholms läns landsting att renovera tunnelbanebroarna över Söderström. Statens Fastighetsverk har tagit fram ett program för att rusta upp och utveckla Riddarholmen. Därtill berörs även Stockholms Hamnar som innehar nyttjanderätt till delar av kaj- och vattenområdet samt ansvarar för att förvalta, underhålla och förnya stora delar av stadens innerstadskajer.

Tidigare avtal

Ett övergripande samarbetsavtal har tecknats mellan alla berörda stadsutvecklare i området (trafikkontoret, exploateringskontoret, Stockholms Hamnar, trafikförvaltningen, Statens Fastighetsverk och Trafikverket). Avtalet godkändes i exploateringsnämnden och trafiknämnden 2015-05-21.

Genomförandeavtalet

Alla projekt och verksamheter kommer att påverka varandra på olika sätt och under olika tidsperioder. Trafikverket och staden har därför tagit fram detta genomförandeavtal med syfte att fastställa gränsdragningen mellan Trafikverkets projekt Getingmidjan och stadens pågående och kommande projekt, samt Trafikverkets behov av att nyttja stadens markområden för att genomföra renoveringen av sträckan.

Avtalet reglerar ansvar och kostnader som uppkommer med anledning av Getingmidjan och som berör stadens mark, anläggningar och/eller pågående eller planerade projekt, trafikanter och medborgare. Målsättningen med avtalet är att minimera störningarna för respektive parts projekt men även att minimera störningarna och framkomligheten för boende och verksamma i staden.

I avtalet har parterna förbundit sig att aktivt verka för att genomföra Projekt Getingmidjan och intilliggande projekt så effektivt som möjligt och med minimal påverkan på andra projekt och omgivande verksamheter. Avtalet omfattar endast de mark-, vattenområden och anläggningar som staden ansvarar för eller är verksam i, och som berör Projekt Getingmidjan.

Projekt Getingmidjan är ett reinvesteringsprojekt som inte kräver järnvägsplan eller detaljplan eftersom renoveringen inte innebär permanenta förändringar.

Genomförandeavtalet anger vad som ska gälla då Trafikverket påverkar och reparerar stadens anläggningskonstruktioner. Reparationer av stadens anläggningar ska följa gällande regelverk som anges i Stadens Tekniska Handbok, detta gäller tekniska lösningar, granskningstider, relationshandlingar och slutdokumentation mm.

Projekt Getingmidjan sträcker sig över många olika fastigheter som ägs av olika parter. Avsikten är att renodla ägandet längs medsträckan, Trafikverket ansöker därför lantmäteriförrättning för genomförande av fastighetsbildning, längs järnvägssträckan utmed Riddarholmen. Kostnaden för förrättningen ska fördelas utifrån nyttan för respektive part.

Trafikverket ska också ansöka om upplåtelse av offentlig platsmark, för de mark- och vattenområden som kommer att nyttjas vid genomförandet. Ersättning för markupplåtelse ska följa gällande markupplåtelse- och arrendeavgift för nyttjat vattenområde.

Trafikverket kommer att ha behov av att stänga delar av Söderleden från Tegelbacken till Söderledstunnelns mynning under de planerade sommaravstängningarna av järnvägen i samband med balklyft och reparationer av trågväggar som ligger under Söderledens kantbalk. Dessa avstängningar är nödvändiga

för ett säkert genomförande. Parterna är överens om att dessa avstängningar ska ske under lågtrafikperioder och vara så kortvariga som möjligt. Avfarten till Söder Mälarstrand från Söderleden ska alltid vara i bruk.

För att kunna åtgärda brostöden på järnvägsanläggningen behöver stadens gång- och cykelbro över Norrström samt gångbron över Söderström rivas och ersättas med nya. Gångbron över Söderström som är fast monterad på järnvägsbron planeras att var avstängd under perioden våren 2019 till årsskiftet 2019/2020. Gång- och cykelbron över Norrström som står i direkt anslutning till järnvägsbron planeras att vara avstängd under perioden våren 2020 till hösten 2020.

Erforderliga trafiksäkerhetshöjande åtgärder i samband med omledning av gång- och cykeltrafiken ska projekteras och bekostas av Trafikverket.

Trafikverket har i ett separat PM redovisat två olika möjliga åtgärder för att minimera störningarna för gående och cyklister. Några beslut om lösningar är ännu inte fattade utan är beroende av entreprenörens arbetssätt och tidsplan. Två alternativa lösningar finns, Vasabron eller utökad pendelbåtstrafik. Den beslutade lösningen kommer att regleras i ett separat avtal.

Den befintliga pendelbåtstrafiken behöver periodvis utökas med fler turer och dessutom vara kostnadsfri eftersom den ska ersätta de demonterade gångbroarna. Pendelbåten planeras att angöra västra Riddarholmen fyra gånger i timmen under perioden 2018-2019. Under år 2020 är förslaget att pendelbåten kommer att trafikera mellan Riddarholmen och Stadshuskajen var tionde minut under tiden som gång och cykelbron över Norrström är avstängd.

Utöver nämnda genomförandeavtal kommer vid behov andra avtal att upprättas mellan parterna, dessa avtal är underordnade genomförandeavtalet.

Avtalet gäller till dess att samtliga arbeten med Getingmidjan är färdigställda, besiktigade och efter att samtliga disponerade ytor återlämnats i överenskommet skick. Trafikverkets målsättning är att projekt Getingmidjan ska vara avslutat 2021.

Beredning

Ärendet har beretts gemensamt av exploateringskontoret och trafikkontoret.

Exploateringskontorets och trafikkontorets synpunkter

Trafikverket ser omledning av gång och cykeltrafik till Vasabron som en möjlig trafiklösning, alternativt så kan den befintliga pendelbåten nyttjas med utökad turtäthet på ett eller annat sätt. Detta är frågor som kvarstår att lösa och som faller under punkten 4.1.6 Trafikpåverkan i genomförande avtalet.

Utöver kontorens ordinarie verksamhet bedöms följande projekt särskilt beröras av avtalet.

- Projekt Slussen (pågående)
- Vision för City 2030 (planeringsskede)
- Projekt runt Tegelbacken (planeringsskede)
- Projekt väster om Stockholm Waterfront (planeringsskede)
- Vasagatan (planeringsskede)
- Fatbursparken och Mariagårdstäppan (pågående)
- J H Romans park (planeringsskede)

Projekt Slussen

Projekt Slussen har en genomförandetid som sammanfaller med Projekt Getingmidjan och har ett arbetsområde och etableringsområde som är gemensamt med Projekt Getingmidjan. Ett separat avtal har upprättats mellan projekten som reglerar samordningen och nyttjandet av de gemensamma ytorna, med avseende på tider och framkomlighet. Parterna ska också samverka vad avser omgivningspåverkan och information.

Parterna ska även samråda med varandra i syfte att identifiera gemensamma beröringspunkter och processer samt att skapa en gemensam plan för samarbetet under projekttiden, såsom mötesserier, gemensamma utredningar, projektering, samordning och planering. Genom detta kan optimala lösningar erhållas, respektive parts olägenheter beträffande miljö, arbetsmiljö och störningar begränsas, skador och kostnader minimeras samt kvaliteten bibehållas.

Projektet runt Mariagårdstäppan och Fatbursparken

Stadens återställning av Mariagårdstäppan på Citybanans och stambanans överdäckning kommer att genomföras under samma genomförandetid som Getingmidjan. Den föreskrivna och överenskomna transportvägen för Getingmidjans genomförande mellan stambanan och Södermälarsstrand via järnvägsravinen och Citybanans servicetunnel och utrymningstunnel, medför att Stadens arbeten med parkåterställning kan ske utan för stora störningar.

Projektering av parken har påbörjats och arbetena kommer att utföras under projekt Getingmidjans genomförandetid. Då övriga projekt i området kring Mariagårdstäppan är i planeringsskedet bör inte påverkan från projekt Getingmidjan bli så stor. Vid eventuellt genomförande av något av de övriga projekten inom genomförandetiden för Getingmidjan måste planering och samordning ske mellan projekten.

Projektet runt Tegelbacken och Stockholm Waterfront

En ökad byggnation i området kommer att öka mängden tung trafik och behovet av etableringsområden. Getingmidjan kommer till största delen att ha sin verksamhet på vattnet och längs järnvägslinjen. Trafikstörningen på sträckan mellan Stadshusbron och Tegelbacken kommer att öka då järnvägsprovisoriet vid Norrströmsbrons norra landfäste ska rivas, alternativt byggas om till slutlig utformning. Frågan är under utredning mellan Trafikverket och staden.

Avtalets giltighetstid

Genomförandeavtalet gäller från att det undertecknats av båda parter till dess att Projekt Getingmidjan är färdigställd, besiktigad och godkänd samt att alla disponerade mark och anläggningar är återlämnade i överenskommet skick. Under avtalets giltighetstid är parterna överens om att samordning av tidplaner ska ske samt att parterna kontinuerligt träffas på partsmöten för hantering av gemensamma frågor. Respektive part svarar för att bemanna sin organisation med de resurser som krävs med en företrädare som kan tillse att nödvändiga beslut fattas.

Ekonomi

Kostnader som är att hänföra till endast ett projekt eller en verksamhet hanteras av den part som är ansvarig för denna. I det fall part utför arbeten på uppdrag av den andra parten ska

kostnader och tid månatligen redovisas, om inte annat har överenskommits.

Gällande ansvarsområden och parternas rättigheter respektive skyldigheter att bevaka sina intressen och fullfölja sina uppdrag inskränks inte av avtalet. Åtaganden och skyldigheter i redan ingångna avtal förändras inte i och med detta avtal.

Exploateringskontorets och trafikkontorets förslag

Kontoren föreslår att exploateringsnämnden och trafiknämnden godkänner genomförandeavtal för Getingmidjan.

Slut

Bilagor

1. Genomförandeavtal med anledning av Trafikverkets Projekt Getingmidjan med tillhörande underbilagor.
 1. Projekt Getingmidjans geografiska utsträckning som berör Stadens mark och vatten, 2016-06-17
 2. Avtal mellan Parterna utöver detta genomförandeavtal som berör Projekt Getingmidjan, 2017-05-11
 3. Stadens pågående och planerade projekt i anslutning till Projekt Getingmidjan, 2017-05-11
 4. Områden som behöver fastighets bildas och som berör Stadens mark, 2017-05-12
 5. Stadens standardmall för arrendeupplåtelse
 6. Reglering av ekonomi, 2017-05-11
 7. Tomträtter på vissa fastigheter som Staden äger, 2017-05-11
 8. Markavtal – Avtal om nyttjande av mark för hamnverksamhet mm mellan Staden och Stockholms Hamn AB.

9. Genomförandeavtal mellan Trafikverkets Projekt Getingmidjan och Stockholms Hamn AB (Trafikverkets ärendenummer TRV 2015/85548)
10. Illustration stänkskydd och säkerhetsskydd på Centralbron (10a) över Norrström och (10b) över Söderström, 2017-05-11
11. Längdsektion för stänkskydd och säkerhetsskydd, 2017-04-21
12. Sammanbyggda anläggningar norr om Riddarholmstunneln på Centralbron